

Nivell de dificultat: 2

Edat recomanada:

> 14 anys.

Intenció educativa:

- Familiaritzar-se amb els criteris del Codi de Conducta de la UE sobre exportació d'armes.
- Conèixer i qüestionar el funcionament de la JIMDDU.

Resum: Joc de rol en què els participants han de decidir si autoritzen una exportació (Annex).

Temps: 40 minuts.

Tipus: Interior o exterior, moguda.

Grup: A partir de 12 persones.

Material: Dues fotocòpies del codi de conducta, dels rols, i de la descripció dels contextos de països. Paper d'embalar i retoladors per escriure i justificar les decisions de cada grup.

Desenvolupament

Formem dos grups amb un nombre desigual de persones: un grup de 5 persones i un de 7, o de proporcions similars: el grup petit representarà la Junta Interministerial de Materials de Defensa i de Doble Ús tal com és en realitat, mentre que el grup gran representarà una JIMDDU amb una composició inventada. Repartim les fotocòpies dels rols i del Codi de Conducta de la Unió Europea sobre Exportació d'armes. Cada junta ha de decidir a quins països s'exportaran armes, d'acord amb els criteris del Codi de Conducta, i d'acord amb el seu rol. Repartim una fotocòpia del context d'un país a cada grup, i a mesura que les juntes vagin prenent decisions, anem donant noves fitxes de context. Les Juntes haurien d'estar entre 5 i 10 minuts per decidir sobre cada cas. Les juntes hauran de deixar constància per escrit si han autoritzat o denegat les exportacions i justificar la decisió.

Valoració i conclusions

Els criteris que s'han fet servir per autoritzar o denegar una exportació han estat els mateixos per a cada actor?

Us han semblat clars els criteris del Codi de Conducta o creieu que deixen marge per a la interpretació? Creieu que tots els criteris haurien de tenir el mateix pes, o que n'hi ha alguns que haurien de ser irrenunciables? En aquest segon cas, quins creieu que haurien de ser? La composició actual de la JIMDDU és la que només inclou representants del Ministeri. Com creieu que això influeix en les decisions que es prenen?

Propostes d'acció

Podeu donar suport a la campanya internacional *Armes sota control*, que demana l'adopció del Tractat sobre el Comerç d'Armes (TCA) enviant una foto de cadascú de vosaltres que demostrí que demaneu un mínim de control en les transferències d'armament. La campanya està recollint un "milió de rostres" que diuen "no" a les armes. La podeu enviar a l'adreça: carrer Roger de Llúria 15, 08010 Barcelona, o en format electrònic a www.armessotacocontrol.org.

Annex Jimmdu

Resum del Codi de Conducta (una còpia per grup)

Codi de Conducta de la Unió Europea sobre Exportacions d'Armes

Aprovat pel consell de la Unió Europea el 25 de maig de 1998 i en procés de revisió.

Resum dels criteris que s'han de tenir en compte per decidir si s'autoritza o es denega l'exportació d'armes a un país determinat.

1. S'haurien de respectar els compromisos internacionals, en particular els **embargaments** decretats pel consell de Seguretat de les Nacions Unides.
2. Per poder exportar, cal que en el país de destinació es respectin els **drets humans**.
3. El país al qual es vol exportar no hauria de patir **tensions o conflictes armats**.
4. L'exportació no hauria de posar en perill el manteniment de la pau del país al país al que s'exporta, ni **la seguretat i l'estabilitat regionals**.
5. L'exportació no hauria de posar en perill la **seguretat nacional** dels estats membres de la UE, així com dels països amics i aliats.
6. L'autorització per a l'exportació hauria de dependre del comportament internacional del país comprador, especialment pel que fa a la seva actitud davant del **terrorisme, la naturalesa de les seves aliances** i el **respecte del dret internacional**.
7. No s'hauria d'exportar en cas que hi hagi el **risc que l'armament es desvii** dins del país comprador o es reexporti a altres països que no respectin els criteris del Codi de Conducta.
8. Per poder autoritzar una exportació, cal tenir en compte **quant gasta en armament** el país que compra les armes.

Annex Jimmdu

Casos d'estudi. Una còpia de totes les fitxes per grup

Xina

Tensió o conflicte armat obert al país o a la regió: -

Despesa militar: 44 300 milions \$, 2% del PIB.

Embargament: embargament de la Unió Europea des del 27 de juny de 1989.

Situació dels drets humans: greus violacions dels drets humans (la pena de mort és legal i s'aplica per delictes comuns).

Comportament internacional: ha ratificat el principal tractat de dret internacional humanitari. És membre de la Cooperació Econòmica Àsia-Pacífic (APEC), entre altres organitzacions.

Turquia

Tensió o conflicte armat obert al país o a la regió: -

Despesa militar: 10 301 milions \$, 2,8% del PIB.

Embargament: -

Situació dels drets humans: violacions de drets humans relativament greus.

Comportament internacional: no ha ratificat el principal tractat de dret internacional humanitari. Membre de l'OTAN i possible futur membre de la Unió Europea.

Estats Units

Tensió o conflicte armat obert al país o a la regió: -

Despesa militar: 504 638 milions \$, 4,1% del PIB.

Embargament: -

Situació dels drets humans: greus violacions dels drets humans. Hi ha casos de detencions arbitràries i la pena de mort és legal i s'aplica per delictes comuns.

Comportament internacional: no ha ratificat el principal tractat de dret internacional humanitari. És membre de l'Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques (ALCA), l'OTAN i el G-8, entre altres organitzacions.

Colòmbia

Tensió o conflicte armat obert al país o a la regió: conflicte armat des del 1964.

Despesa militar: 4562 milions \$, 3,7% del PIB.

Embargament: -

Situació dels drets humans: greus violacions dels drets humans: hi ha casos de desaparicions forçades i d'impunitat generalitzada. Els grups armats d'oposició utilitzen menors soldats.

Comportament internacional: ha ratificat el principal tractat de dret internacional humanitari. És membre de Mercosur, entre altres organitzacions.

Marroc

Tensió o conflicte armat obert al país o a la regió: -

Despesa militar: 2312 milions \$, 4,5% del PIB

Embargament: -

Situació dels drets humans: violacions de drets humans relativament greus.

Comportament internacional: no ha ratificat el principal tractat de dret internacional humanitari. És membre de la Unió Africana, de la Unió del Magrib Àrab i de l'Associació de Partenariat Euro-mediterrani, entre d'altres.

Israel

Tensió o conflicte armat obert al país o a la regió: el país està en situació de conflicte armat amb Palestina, i fa poc també ho va estar amb el Líban.

Despesa militar: 12 522 milions \$, 9,7% del PIB.

Embargament: -

Situació dels drets humans: greus violacions dels drets humans. Hi ha casos de detencions arbitràries, de càstigs col·lectius, tocs de queda, etc.

Comportament internacional: no ha ratificat el principal tractat de dret internacional humanitari. És membre de l'Associació de Partenariat Euromediterrani, entre d'altres.

Font: ESCOLA DE CULTURA DE PAU. *Alerta 2007! Informe sobre conflictos, derechos humanos y construcción de paz*. Barcelona: Icaria, gener 2007 (<http://www.escolapau.org/alerta/alerta.php>). La informació sobre despesa militar (dades del 2005) i sobre embargaments (dades del 2007) són de l'*Anuari SIPRI 2007*.

Annex Jimmdu

Rols dels jugadors (una còpia per a cada grup, un requadre per cada jugador/a)

Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç

L'objectiu del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç és potenciar la indústria d'armament per mirar de reduir-ne el dèficit. D'entrada, doncs, veieu amb bons ulls qualsevol venda d'armes, a menys que el país al qual es vol exportar tingui una situació massa greu en uns quants criteris del codi de conducta.

ONG de drets humans

L'objectiu de l'ONG és fer respectar la interpretació més estricta possible del Codi de Conducta. No deixeu que s'exporti, en cap cas, a països on hi hagi un conflicte armat o greus violacions dels drets humans (si teniu més informació de la que apareix a les fitxes, podeu utilitzar-la per reforçar els vostres arguments).

Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació

L'objectiu del Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació és tenir bones relacions amb els països amics, i alhora donar una idea de l'estat espanyol com a país a favor de la pau, Vetlleu per no contradir la voluntat de comprar armes dels països amb qui es té bona relació (països Mediterranis i de Sud-amèrica), però alhora mireu de no exportar armes a països en situació de conflicte armat o tensió greu.

Ministeri de l'Interior

L'objectiu del Ministeri d'Hisenda i Interior és reduir l'arribada d'immigrants il·legals i de sol·licitants d'asil polític, i aturar els riscos d'atacs terroristes. Intenteu limitar les exportacions d'armes a països dels quals vinguin moltes persones immigrades, o dels quals poden provenir riscos d'atacs terroristes,

Ministeri de Defensa

L'objectiu del Ministeri de Defensa és vetllar perquè les exportacions d'armes només es facin a països que no suposin una amenaça per la seguretat de l'estat espanyol. Així, prioritzeu la venda als països amb qui es tinguin bones relacions (membres de l'OTAN, països amics), però rebutgeu les vendes als països que puguin ser una amenaça.

Ministeri d'Economia i Hisenda

L'objectiu del Ministeri d'Economia és potenciar la indústria d'armament per mirar de reduir el seu dèficit. D'entrada, doncs, veieu amb bons ulls qualsevol venda d'armes, a menys que el país al que es vol exportar tingui una situació massa greu en uns quants criteris del codi de conducta.

ONG de pau

L'objectiu de l'ONG és fer respectar la interpretació més estricta possible del Codi de Conducta. No deixeu que s'exporti, en cap cas, a països sobre els quals s'hagi decretat un embargament, ni a aquells que tenen una despesa militar massa alta (si teniu més informació de la que apareix a les fitxes, podeu utilitzar-la per reforçar els vostres arguments).